

vecine se întâlnește forma *grinděj*, *grăndej*), *guzán* 'sperietoare' (în satele românești vecine nu este cunoscut), *ráda* 'parte a plugului', *opăčină* 'vîslă' (în satele românești vecine *lopeť*), *počrāvica* 'învelitoare' (în satele românești vecine *cergă*), *táin* 'porție de pîine' (în satele românești vecine *sumín*), *čobodá* (în satele românești vecine cuvîntul nu este cunoscut; el este răspîdit mai ales în Moldova, ca împrumut din ucraineană¹).

În concluzie, pentru a se putea stabili definitiv data și locul primului contact dintre strămoșii bulgarilor din Novo Selo și români, trebuie cercetată cu atenție proveniența dialectală a cuvintelor împrumutate din limba română.

3. Cea mai mare parte a formelor articulate de genul masculin, împrumutate din limba română, au căpătat în grai o nuanță stilistică specială. De sebit de puternică este nuanța lor peiorativă (despre lexicul expresiv vezi mai departe).

* * *

18.1. Rolul și caracterul elementului lexical românesc în graiul din Novo Selo reiese clar din analiza locului pe care îl ocupă în sistemul lexical al graiului. Pentru lămurirea acestui aspect al influenței românești este necesar să se sublinieze că ea s-a exercitat pe calea contactului direct, și nu prin intermediul limbii scrise. Populația românească din raionul Vidin și populația din Novo Selo au trăit, înainte de 1878 și după aceea, în condiții politice, economice și sociale identice. După eliberarea de sub dominația otomană, așa cum subliniază G. Weigand², populația românească a avut aceleași drepturi ca și cea bulgărească. Așadar pătrunderea elementelor românești în graiul din Novo Selo a avut loc lent, pe calea unor relații pașnice. Însăși poziția geografică a satului, în mijlocul unei populații românești compacte, fără contact direct cu alte graiuri bulgărești, a determinat direcția acestei influențe.

18.2. O trăsătură caracteristică a unora dintre împrumuturile lexicale din română este expresivitatea lor. Această grupă de împrumuturi are în grai multe sinonime. De cele mai multe ori, vorbitorul nu poate să lămurească sensul cuvintelor din această grupă, ci simte mai ales latura lor expresivă (adesea cu nuanță peiorativă).

Elementul expresiv și emoțional este predominant în raport cu cel semantic. Astfel, cuvinte ca *mišálul*, *fermekátul*, *furisátul* sînt foarte apropiate între ele ca sens cît și prin nuanța lor expresivă. Cu mare greutate vorbitorii graiului pot să le identifice conținutul concret. Natura lor, precum și ușurința cu care sînt împrumutate, determină crearea unui bogat sistem sinonimic. În această categorie intră cea mai mare parte dintre substantivele de genul masculin împrumutate cu formă articulată.

¹ Cf. I. Robciuc, *Etimologii (ciubotă)*, în «Limba română» nr. 3 din 1963, p. 627—628.

² Cf. G. Weigand, *op. cit.*, p. 86.